

Skolelederens beretning, generalforsamling Bjerregrav Friskole 7. april 2016

”Hvis du vil bygge et skib, skal du ikke kalde folk sammen for at tilvejebringe tømmer eller tilvirke redskaber. Du skal ikke uddelegere opgaver til dem eller fordele arbejdet, men du skal vække deres længsel efter det store åbne hav” (*Antoine de Saint-Exupéry*).

Børnesyn på skolen

Jo selvfølgelig skal vi OGSÅ uddelegere opgaver, lære dem matematik, lære at bruge sproget både dansk og udenlandsk, selvfølgelig skal de have redskaber, computere og færdigheder for at kunne klare sig i verden, men det **vigtigste**, når man ser på hvad der skal til for at lære noget -

- er det at **ville** noget
- er det at have **længsel** som Saint-Exupéry siger det
- er det at **have lyst** til livet som Grundtvig ville have sagt
- eller som Kr Kold sagde: først **oplivning** så oplysning.

Denne Koldske forståelse af oplivning er helt naturligt for børn, men den kan ødelægges i et skoleforløb, hvis vi ikke er opmærksomme på barnets egen virkelighed, - ikke er opmærksom på, at der skal være noget på spil for den enkelte lærer, for det enkelte barn, -

Undervisningen skal være ekstrem spændende for verden er ekstrem spændende

- kan man beholde denne nysgerrighed på verden som en længsel efter verden, ja så kan al læring lykkes. Så er hver eneste dag en ny øjenåbner, - så sker der ikke bare åndsløs efteråbning af sandheder, men en reel læring i form af personlig udvikling og personlig tagen stilling.

Med disse ord vil jeg åbne ballet.

Jeg vil takke alle jer forældre for at have taget godt imod mig som leder og bestyrelsen for godt, tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde.

Så vil jeg takke forældregruppen for, at det kunne lade sig gøre at holde en pædagogisk dag den 1. april, hvor hele 10 forældre overtog skolen sammen med 4 stedkendte og underviste børnene. Jeg har kun hørt, at det gik utrolig godt, børnene fik meget ud af det, - og vi andre havde god gavn af den pædagogiske dag. Så mange tak skal I have.

Så vil jeg fortælle lidt om året, der er gået her på skolen

Den første tid

Ankommet her på skolen i juni måned 2015 var det første der slog mig: Sikke dog en dejlig skole, - sikke dog en masse søde børn, sikke dog nogle dygtige lærere, som jeg havde samtaler med allerede der i juni måned.

Og havde jeg ikke vidst det før fandt jeg også ud af at forældrekrædsen og andre bag skolen ville meget, da vi havde cykelsponsorløb sidst i august. – Det vender jeg tilbage til.

Da skolen så gik i gang, mærkede jeg den stille hverdag med de mange supergode tiltag i de enkelte klasser og jeg så, at der hele tiden kom fine traditionsrige arrangementer og tiltag, der gør hverdagen spændende og læringen alsidig, - Som der var en, der sagde: Det er så dejligt, at der altid er noget at glæde sig til.

Forinden alt dette blev jeg jo godkendt på generalforsamlingen her i april for lige et år siden.

Cykelsponsorløb

Dette store fælles arrangement, der afholdes hvert 3. år, blev en øjenåbner for mig på den måde, at nok kan der siges mange ord, når man skal holde skole, – og jeg ved også, at der **skal** siges mange ord for, at man kan drive en skole. Kommunikation og italesættelse er vigtig, - Men netop til denne begivenhed blev det klart, at de som ikke siger så meget, støtter skolen mindst lige så meget, som alle dem (alle os), der snakker hele tiden.

Det var den stille sikre opbakning til skolen, der gjorde, at dagen blev så god og, at vi kunne køre rekord mange penge ind.

Resultatet blev skaffet ved de mange (ca. 450) børn, unge, voksne og ældre, der bare trampede i pedalerne for at give vores skole en hjælpende hånd.

Og ikke mindst af alle dem, der ville sponsorere de børn og voksne, der cyklede. Resultatet var bedre end nogensinde før 172.000 direkte til børnehuset og skolen. Sikke en glæde og sikke en opbakning, - tak for det.

En del af pengene fra cykelsponsorløbet gik til inter-aktive tavler i alle klasserum, en anden del gik til udendørs køretøjer i børnehuset.

Det er en stor glæde for hele skolen og en stor gestus og tillidserklæring fra alle, der cyklede og alle der sponsorerede, at skolen og børnehuset på denne måde har fået unikke muligheder for læring, tak for det.

Skolens netværk – og den store investering i at kunne bruge nettet som skoletaske og penalthus.

Investeringen i at få vores server i skyen – altså en cloud løsning, hvor alt vores arbejde ligger i skyen, - ja selv kontorets dokumenter og regnskab ligger i skyen, - er vi meget glade for, - for det virker.

Investeringen i de 30 I - pads og de mange computere er med til at gøre skoledagligdagen meget anderledes end før, senere vil Vickie mere præcist fortælle, hvordan dagen opleves anderledes.

Men allerede nu kan jeg i hvert fald sige, at der er gøres god brug af de nuværende bærbare, - de er stort set i brug fra skolestart til skoleslut og mange gange oplever vi

endda, at lærerne står i kø for at skrive sig op på den liste, hvor man reserverer computere. Heldigvis har 7., 8. og 9. klasse deres egne computere med, og det er rigtig godt, for så har de ALTID en bærbar ved hånden.

Men, kunne man spørge, skal alt arbejde da foregå på en skærm?

Vel skal alt skolearbejde ikke foregå på skærmen, - men det er et redskab, som man ligeså godt kan lære at bruge i stor udstrækning, for jeg skønner at 99 % af alle jobs i fremtiden vil involvere en computer.

Vi skal som altid huske at skelne redskab og mål og det gælder alle fag, - for teknikken skal ikke blive "prime mover" men netop blive og være det, den er - **et redskab.**

Mobil telefoner

Det var en god ide, da vi afskaffede den konstante daglige brug af mobiltelefoner blandt eleverne. Vi fik det vi ønskede, - nemlig, at man blev mere opmærksomme på hinanden, at man talte mere sammen i frikvarterene, og i timerne blev man ikke mere distraheret af **sms, snapchat, instagram, ask, vine, messenger, facebook, viber, skype, facetime, spotify. Mm.**

I samarbejde med eleverne har vi så sidenhen justeret lidt på reglerne, så de er italesat i forhold til **begrænset** brug af telefonerne. Man har simpelthen lavet klare regler i hver af de tre afdelinger altså indskoling, mellemtrinnet, og udskoling, så de har hver deres egne regler på dette område. Dette fungerer i praksis særdeles godt, og en stor del af gevinsten fra 0 løsningen er der stadigvæk.

Hvorfor ikke holde fast i en 0 løsning?

Fordi vi taler sammen og lytter til hinanden, og vi skal være så ordentlige mod hinanden, som man kan være. I demokratiets navn skal gode argumenter lyttes til og regler er bedst, når alle indser ret og rimelighed i dem og dermed har ejerskab til dem.

Flere af årets arrangementer

Året gik videre med adventsfest, igen mange mennesker og imponerende opbakning, efter Jul kom skolefesterne, hvor 3. og 6. klasser stykkede om smukke Sally løb over scenen, godt gået og dejlige arrangementer.

At spille teater er ikke adspredelse og flødeskum på dagligdagen, - at spille teater er et af de steder, hvor det virkelig rykker. Teater kan noget, som klasseundervisning ikke kan, man bliver disciplineret i en rolle, man skal følge et manuskript, man skal læse, huske og øve, man skal bruge kroppen meget bevidst, - jo her er udfordringer til alle intelligenserne, her er brug for de forskellige læringsstile, og den menneskelige og sociale indlæring går her hånd i hånd med den fagfaglige.

Senere blev det trivselsdag og om lidt kommer forårskoncerten. Nu kommer lejrskolerne og afgangsprøverne og alt det andet, der skal ske frem til sommerferien. Det er dejligt at lære årets gang at kende her på skolen.

Ved siden af disse arrangementer har vi haft mange ture ud af huset med vores egen bus siden sidste generalforsamling i april 2015. Jeg har talt dem op, det er blevet til 38 ekskursioner i alt (lige fra biblioteks ture til ture til Moesgård)

Alle klasser har været afsted mange gange - nogle op til 18 gange og bussen har kørt 3.286 km alene på disse ture, - hertil kommer selve skolekørslen. Jo vi har rigtig god brug for og glæde af bussen. Bussens fremtid er noget vi ofte taler om for udover ekskursioner skal skolekørslen jo fungere bedst muligt, og det kan godt være vanskelig at lægge den rigtige rute, som I ved, og vi er da også nødt til at køre flere ture hver dag i privatbiler for at komme hele vejen rundt i en stjerneform fra skolen.

Økonomien

Helt fra skolens opstart som friskole har der været en solid og stabil kurs på skolens økonomi.

Skolen har en god økonomi takket være historisk gode folk ved rorpinden og det være sig både de skiftende bestyrelser, skolens ledelse, og alle medarbejderne.

Man har fra alle sider vist sparsommelighed og rettidig omhu. Det er sket ud fra devisen: Der skal være penge på bogen, før vi kan bruge dem!

Der er fortaget gode og fremtidsrettede investeringer f. eks. I solceller på taget. Altså fra dengang, da det var rigtig godt at investere i dette. Dette sikrer os en meget billig elregning i lang tid fremover.

Som ny ledelse vil vi gøre, hvad vi kan for, at denne linje skal fortsætte.

Som I kommer til at se, når vores revisor Julie om lidt gennemgår regnskabet, har vi i år 2015 haft et underskud på 318 000 kr.

Dette er helt efter budgettet for 2015, da vi vælger at straks afskrive hele den store it investering på 700.000 kr. På den måde kommer den ikke til direkte at påvirke regnskabet i fremtiden.

Det er firmaet Skole-it der, som noget nyt, servicerer skolens hostede edb løsning.

Det er vi meget glade for, for nu kan alle lærerkræfterne bruges på børnene og ikke på it. Skole-it har til fulde levet op til forventningerne og har i alle sammenhæng været en god sparring. En opringning til Allan eller Svend Emil klarer de 99 % af de få it problemer, der har været.

Skolens økonomi er mange facetteret, der er meget, der påvirker årets resultat. Langt, langt hovedparten af udgifterne går til lønninger, så regel nr. et er at have styr på disse.

Antal elever pr lærer er således et nøgletal. Sammen med mange andre nøgletal - Almindelig sparsommelighed og omtanke er også gode egenskaber, når man arbejder i en fri skole.

Kontoret

I 2015 investerede vi på kontoret i et nyt regnskabssystem fra edb brugsen. Det er vi meget glade for, og vi kan allerede mærke, at det efter lidt indkøring vil lette arbejdet på kontoret gevaldigt. Kontoret er ellers ved at få arbejdsgangene på plads. Vi har godt kunnet mærke, at vi er delvis nye på posterne, men det har nu ikke givet problematiske udfordringer.

Mona, Ditte og jeg har delt opgaverne mellem os og har det godt med det. Der skal her lyde en tak for godt samarbejde og god arbejds glæde.

Vi får god hjælp fra Dansk Friskoleforening i Friskolernes hus. Her er der et bundt rådgivere, der ikke laver andet en at hjælpe skolerne, hvis man er i tvivl om noget. Det er godt, at have gode og vidende mennesker man kan gå til ved de tusinde spørgsmål der kan opstå.

Vores revisor er også indenfor telefonens rækkevidde og også her kan vi få god og kompetent rådgivning.

Ingen skole uden det praktiske personale.

Her skal også siges tak til dette personale der altid er i godt humør, altid er parat til at gøre en ekstra indsats, og altid med godt humør. Tusinde tak for jeres måde at være på.

Børnehuset

Det var spændende at lære børnehuset at kende, Jeg har jo et blødt punkt for umiddelbarheden ved børn i den alder.

Ansættelsen af Dorthe som ny leder i Børnehuset, blev en meget intens og god proces, mange tanker gik forud, og jeg er meget glad for resultatet.

Det var den rigtige beslutning og stor ros til hende og hele børnehusets personale for engagement, arbejdsiver, pædagogiske overvejelser og refleksioner i forhold til børnene og planlægningen af arbejdet,

Det er vigtigt, at hvert enkelt barn bliver set hver dag og får passende udfordringer, og det er jeg sikker på sker til fulde.

Tak til hele børnehuset.

Og tak til Kirsten for hendes store indsats som vikarierende leder i en stor del af 2015.

Det pædagogiske arbejde

Den pædagogiske linje har også været rolig og intens: Der er fokus på, at alle har det godt her på vores skole, det er en skole for børn og derfor skal trivlsen, som jo er forudsætningen for at lære noget, være i orden.

For nylig så jeg en undersøgelse, der viste, at de børn, der har det godt og er glade for at gå i skole, ja de lærer altså mest. (Det stod som om det var en stor overraskelse, - men mon ikke de fleste lærere kunne have fortalt dem det på forhånd?) måske var det en overraskelse for politikere og folk der også i humaniora tænker i Lean principper?

- Jeg undrer mig bare over denne uvidenhed. Lad mig slå fast: Børn der har det godt lærer lettest.

Når man har det godt, kan man lære meget og så er udfordringen, at undervisningen stadig skal udvikle sig og være vedkommende, lærerrig og tidssvarende. Historisk er det så vidt jeg kan skønne lykkedes rigtig godt i de forløbne 8 år som friskole – ja og så vidt jeg ved også som folkeskole.

Lærere brænder virkelig for Bjerregrav friskole.

Vi skal være dygtige og kreative i det helt fag-faglige, og derfor hurra for den store faglighed blandt lærerne.

Tak til jer alle for en stor indsats i det forløbne år.

KC, kompetencecenteret

Vi har et meget godt og velfungerende kompetencecenter der bla. omfatter en læsevejleder og AKT lærer. (Adfærd, Kontakt og Trivsel).

I samarbejde med pædagogisk og psykologisk rådgivning i Viborg kan de børn, der har brug for ekstra hjælp, få det her. Ofte sker hjælpen i klasserne, og det virker godt! - I forhold til hvad jeg ellers kender til, er vi ret effektive i denne henseende her på skolen.

Som tilsynsrapporten vil vise er undervisningen i øvrigt præget af koncentration og virkelyst. Det er en glæde at se alle de engagerede børn og voksne her på skolen. Jeg er sikker på, at børnene får de udfordringer, de skal have, så de har mulighed for at udvikle sig suverænt.

Næste skoleår

Vi er lige nu i gang med at tilrette lægge næste skoleår – det er et spændende arbejde. Mona og jeg har i dag siddet i Middelfart og regnet og lavet arbejdsplaner og meget andet. (Mona er der endnu). Det ser ud til at blive nok et spændende skoleår i 2016 - 2017

Vi arbejder bl. a. med, at de tre grupper, vi kender på skolen, - til næste år bliver reduceret til to, - dvs. vi får et yngste trin på 0. til og med 4. klasse og vi får et ældste trin på 5. til 9. klasse.

Vi ser mange fordele i dette fx kun et trinskift og dermed en tykkere rød tråd i skoleforløbet. Vi regner også med at få større synergi effekt i de to teams, så alle kompetencer hos lærerne bliver udnyttet optimalt.

Tilrettelægningsen er i begyndelsesfasen og senere kommer mere informationer om dette. Desuden er det nu at Bjerregrav Friskole går over til den nye arbejdstidsaftale som resten af skoledanmark startede på i 2013, - det ser nu meget rimeligt ud i forhold til det, vi kender.

Men tilbage til børnene

Vi skal skabe så meget længsel i børnene, at de får lyst til og ikke kan lade være med:

- at lære, at være, at bære,
- at agere, at konstruere, at fundere,
- at regne, at tegne, at tænke,
- at læse, at lege, at leve.

For vil du bygge et skib, skal du ikke kalde folk sammen for at tilvejebringe tømmer eller tilvirke redskaber. Du skal ikke uddelegere opgaver til dem eller fordele arbejdet, men du skal vække deres længsel efter det store åbne hav”

(Antoine de Saint- Exupéry).

Uffe Kirk

Skoleleder,

Bjerregrav Friskole